

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – frizūru modelētājs.
2. Profesijas kods – nav.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– frizūru modelētājs ir skaistumkopšanas nozares kvalificēts speciālists, kurš apkalpo klientu, modelē un veido frizūras un frizūru modes kolekcijas, lieto jaunākās tehnoloģijas, izmanto daudzveidīgus instrumentus, profesionālo matu un dekoratīvo kosmētiku, ievēro epidemioloģiskās drošības pasākumus, patstāvīgi plāno un organizē savu darbu, spēj strādāt komandā. Frizūru modelētājs var būt pašnodarbināta persona, var veikt individuālo komercdarbību, strādāt frizētavās un skaistumkopšanas salonos.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja organizēt un sakopt darba vidi atbilstoši veicamajam procesam, plānot tehnoloģiskā procesa darbu secību, nodrošinot klientu drošu apkalpošanu visu darba procesu laikā.
2. Spēja uzmanīgi sastādīt un lasīt frizūru veidošanas tehnoloģiskās kartes, shēmas, izprast instrukcijas un lietot iegūto informāciju darba procesā.
3. Spēja modelēt un zīmēt frizūru veidošanas tehnoloģiskās shēmas, veikt darba procesus atbilstoši shēmām.
4. Spēja sazināties un sadarboties, veidojot pozitīvu saskarsmi, izmantot savas profesionālās zināšanas klienta individuālā tēla veidošanai.
5. Spēja radoši ieteikt klientam izveidotā koptēla transformēšanas iespējas un korekti konsultēt par izveidotā koptēla uzturēšanu un kopšanu.
6. Spēja atbilstoši novērtēt klienta matu un ādas veselības stāvokli un noteikt slimības pazīmes, atšķirt slimības veidus, pieņemt lēmumu par atbilstošu darba procesu un profesionālās matu kosmētikas lietošanu.
7. Spēja rūpīgi mazgāt, masēt galvu, izmantojot atbilstošus profesionālos matu kopšanas līdzekļus, ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājas apstākļos.
8. Spēja radoši veidot daudzveidīgas frizūras dažāda garuma matiem, izvēloties un lietojot atbilstošus materiālus un darba tehnoloģijas.
9. Spēja radoši veidot dažādas ondulācijas un veidot frizūras ar ondulāciju elementiem.
10. Spēja modelēt, veidot un noformēt frizūru modes kolekcijas, radoši analizējot modes tendences un izmantojot daudzveidīgus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.
11. Spēja precīzi griezt un filēt matus, balstoties uz shēmām un izmantojot atbilstošas tehnoloģijas.
12. Spēja skūt galvu, skūt un griezt bārdu un ūsas, veidojot dažādas formas atbilstoši klienta sejas morfoloģiskajām īpatnībām, lietojot atbilstošas tehnoloģijas un profesionālo ādas kopšanas kosmētiku.

13. Spēja precīzi sagatavot un veikt matu ķīmiskās apstrādes procesus, ievērojot instrukcijas un lietojot atbilstošas tehnoloģijas.
14. Spēja rūpīgi izgatavot dažādas sarežģītības izstrādājumus un rotājumus no grieztajiem matiem un to aizvietotājiem, kopt tos un radoši pielietot darba procesā.
15. Spēja ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus darba vidē, vajadzības gadījumā atbilstoši reaģēt, spēja sniegt pirmo palīdzību, izvēlēties un lietot drošus darba paņēmienus.
16. Spēja atbilstoši veicamajam darbam izvēlēties darba instrumentus, piederumus un aparatūru, darba apģērbu un individuālās aizsardzības līdzekļus.
17. Spēja precīzi izvēlēties un saskaņā ar instrukcijām lietot dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši sanitāri higiēniskām prasībām.
18. Spēja atbilstoši veicamajam darbam izvēlēties profesionālo matu kosmētiku un precīzi ievērot tās lietošanas instrukcijas.
19. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.
20. Spēja pilnveidot kvalifikāciju atbilstoši nozares attīstībai un darba tirgus pieprasījumam, regulāri un patstāvīgi iepazīstoties ar jaunākajiem materiāliem, instrumentiem, tehnoloģijām un darba paņēmieniem.
21. Spēja praktiski piemērot normatīvo aktu prasības, kas reglamentē nozares procesus, komercdarbības organizēšanu, drošus darba paņēmienus un saudzīgu attieksmi pret dabu.
22. Spēja precīzi un sistemātiski veikt ekonomiski pamatotus aprēķinus tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Noteikt matu un ādas tipus, struktūru un veselības stāvokli, kā arī atpazīt matu un ādas bojājumus un slimības.
2. Pārbaudīt galvas ādas alerģisko reakciju pirms ķīmiskiem procesiem.
3. Izvēlēties, sagatavot un lietot dezinfekcijas līdzekļus, ievērojot to lietošanas instrukcijas.
4. Izvēlēties, tīrīt, dezinficēt, sterilizēt un lietot instrumentus, piederumus un aparatūru darba procesā.
5. Izvēlēties atbilstošu profesionālo matu kosmētiku, ievērot tās lietošanas un glabāšanas noteikumus.
6. Modelēt un veidot daudzveidīgas frizūras un frizūru elementus, izmantot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.
7. Aprēķināt un dozēt nepieciešamo matu kosmētikas daudzumu, aprēķināt izcenojumus.
8. Sagatavot klientu apkalpošanas procesam un veikt nobeiguma darbus.
9. Mazgāt galvu un masēt galvas ādu, ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājas apstākļos.
10. Tīt matus uz ruļļiem pēc shēmām.
11. Sakārtot matus frizūrā pēc ruļļu tīšanas.
12. Analizēt modes tendences, zīmēt frizūras un frizūru veidošanas tehnoloģiskās shēmas.
13. Lietot dažādus matu uzkasīšanas paņēmienus.
14. Gofrēt un taisnot matus.
15. Griezt un filēt matus.
16. Izvēlēties un sagatavot krāsu, izmantojot krāsu paleti.
17. Veidot ondulācijas.
18. Veikt matu ķīmiskās apstrādes procesus – pigmentēt, krāsot, balināt, noņemt mākslīgo krāsu.
19. Izvēlēties un lietot ķīmiskos sastāvus ilgviļņu likšanai un matu ķīmiskai taisnošanai.
20. Veikt matus reģenerējošus procesus.
21. Griezt bārdu un ūsas, skūt galvu, bārdu un ūsas.

22. Tresēt matus, izgatavot šinjonus, bizes un šķipsnas.
23. Izgatavot dekoratīvus elementus un izstrādājumus no dabīgiem un mākslīgiem matiem, kopt tos.
24. Pieaudzēt, piepīt un piešūt matus.
25. Modelēt un veidot frizūru modes kolekcijas.
26. Koriģēt seju ar dekoratīvas kosmētikas līdzekļiem.
27. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības noteikumus.
28. Ievērot patērētāju tiesības.
29. Sniegt pirmo palīdzību.
30. Organizēt darba vidi, veikt epidemioloģiskās drošības pasākumus.
31. Ievērot personīgo higiēnu.
32. Saudzēt apkārtējo vidi.
33. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus.
34. Plānot un organizēt savu darbu.
35. Atrast, atlasīt un izmantot informāciju darba procesu nodrošināšanai.
36. Elastīgi risināt problēmsituācijas.
37. Strādāt patstāvīgi un komandā.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. komercdarbības pamati.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. frizūru un tērpu attīstības vēsture.
 - 2.2. krāsu un stilu mācība;
 - 2.3. darba aizsardzība;
 - 2.4. ugunsdrošības, elektrodrošības, civilās aizsardzības noteikumi;
 - 2.5. arodslimības, to cēloņi;
 - 2.6. nelaimes gadījumu klasifikācija, to cēloņi;
 - 2.7. darba tiesiskās attiecības;
 - 2.8. vides aizsardzība;
 - 2.9. patērētāju tiesības;
 - 2.10. lietvedības pamati;
 - 2.11. komersanta darba organizācija;
 - 2.12. grāmatvedības pamati;
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:
 - 3.1. vizuālā tēla veidošanas paņēmieni;
 - 3.2. tēla veidošanas pamatojums;
 - 3.3. friziera darbu tehnoloģiskie procesi;
 - 3.4. tehnoloģiskā procesa darbu secības plānošana;
 - 3.5. tehnoloģiskās shēmas;
 - 3.6. frizūru modelēšana;
 - 3.7. frizūru dizains un kompozīcija;
 - 3.8. friziera darba instrumenti, aparatūra un piederumi;
 - 3.9. profesionālās matu kosmētikas veidi;
 - 3.10. profesionālās matu kosmētikas īpašības un lietošana;
 - 3.11. profesionālie ādas kopšanas līdzekļi;

- 3.12. cilvēka mata un ādas anatomija un funkcijas;
- 3.13. ādas, matu, nagu slimības, to profilakse;
- 3.14. epidemioloģiskās drošības pasākumi;
- 3.15. dezinfekcijas līdzekļi, to lietošana;
- 3.16. galvas mazgāšanas un masāžas procesi;
- 3.17. matu uztīšana uz ruļļiem;
- 3.18. matu veidošana;
- 3.19. matu griešana;
- 3.20. matu griezumu shēmu kombinēšana;
- 3.21. matu ķīmiskās apstrādes procesi;
- 3.22. bārdas un ūsu apstrāde;
- 3.23. dekoratīvo matu izstrādājumu izgatavošana, kopšana un lietošana;
- 3.24. matu pieaudzēšana, piepīšana un piešūšana;
- 3.25. cilvēka ķermeņa uzbūve, proporcijas;
- 3.26. cilvēka sejas morfoloģiskās īpatnības;
- 3.27. cilvēka ķermeņa, galvas un sejas zīmēšana;
- 3.28. dekoratīvās kosmētikas līdzekļi un instrumenti;
- 3.29. meikapa veidi;
- 3.30. dekoratīvās kosmētikas lietošana;
- 3.31. sejas korekcijas paņēmieni;
- 3.32. pirmā palīdzība;
- 3.33. informācijas tehnoloģiju izmantošana;
- 3.34. informācijas atlase un izvērtēšana;
- 3.35. rīcība ugunsgrēka gadījumā;
- 3.36. darba vides organizēšana;
- 3.37. datora lietošana, biroja lietotnes;
- 3.38. klientu orientēta saskarsme;
- 3.39. profesionālā terminoloģija latviešu un angļu valodās.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Tehnoloģiskā procesa sagatavošanas darbu veikšana	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Sagatavot un uzturēt kārtībā darba vietu un vidi. 1.2. Plānot tehnoloģiskā procesa darbu secību. 1.3. Izvēlēties un sagatavot darba instrumentus un aparatūru. 1.4. Dezinficēt un tīrīt instrumentus. 1.5. Veikt klienta apkalpošanas sagatavošanas un nobeiguma darbus. 1.6. Izvēlēties darba procesam atbilstošu matu kosmētiku. 1.7. Izvēlēties materiālus darba procesam un aprēķināt izcenojumus. 1.8. Kārtot vienkāršus lietvedības un grāmatvedības dokumentus. 1.9. Sastādīt un iesniegt atskaites.
2. Klienta individuālā tēla veidošana	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Izstrādāt un lietot klienta individuālo imidža karti. 2.2. Konsultēt klientu par individuālā tēla veidošanas paņēmieniem. 2.3. Saskaņot klienta frizūru, tērpu, meikapa atbilstoši situācijai. 2.4. Veidot frizūras kā imidža sastāvdaļu. 2.5. Ieteikt klientam izveidotā koptēla transformēšanas iespējas. 2.6. Izstrādāt izveidotā tēla uzturēšanas sistēmu. 2.7. Ieteikt klientam paņēmienus matu sakārtošanai mājās apstākļos. 2.8. Veikt sejas korekciju ar dekoratīvās kosmētikas līdzekļiem. 2.9. Uzklāt meikapu.
3. Matu profilaktiskā un ārstnieciskā kopšana	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Diagnosticēt matu tipu un struktūru. 3.2. Atpazīt matu un ādas bojājumus un slimības. 3.3. Atšķirt matu un ādas izmaiņas, kas ārstējamas medicīniski vai lietojot matu kosmētikas līdzekļus.

	<p>3.4. Kopt matus, izmantojot atbilstošus matu profilaktiskās un ārstnieciskās kopšanas līdzekļus.</p> <p>3.5. Ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājas apstākļos.</p> <p>3.6. Mazgāt galvu, izmantojot atbilstošus matu kopšanas līdzekļus.</p> <p>3.7. Masēt galvas ādu.</p>
4. Frizūru modelēšana un mākslinieciskā noformēšana	<p>4.1. Modelēt frizūras atbilstoši izstrādātajam individuālajam tēlam.</p> <p>4.2. Modelēt un zīmēt frizūru tehnoloģiskās shēmas.</p> <p>4.3. Veidot daudzveidīgas frizūras no dažāda garuma matiem, ņemot vērā matu struktūru.</p> <p>4.4. Modelēt frizūras saskaņā ar modes tendencēm.</p> <p>4.5. Modelēt un veidot frizūru modes kolekcijas.</p> <p>4.6. Veidot mūsdienu frizūras, izmantojot vēstures frizūru elementus.</p> <p>4.7. Veidot frizūras, izmantojot ondulācijas elementus.</p> <p>4.8. Noformēt frizūras, izmantojot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus (forma, krāsa, līnija, faktūra, aksesuāri).</p>
5. Matu, ūsu, bārdas griešana, galvas, bārdas un ūsu skūšana	<p>5.1. Modelēt un zīmēt tehnoloģiskās shēmas.</p> <p>5.2. Griezt un filēt matus, veidojot bāzes vai modeļgriezumus.</p> <p>5.3. Griezt bārdu un ūsas.</p> <p>5.4. Skūt galvu, bārdu un ūsas.</p> <p>5.5. Modelēt ūsu un bārdas formas atkarībā no cilvēka sejas morfoloģiskajām īpatnībām.</p>
6. Matu ķīmiskā apstrāde	<p>6.1. Izstrādāt tehnoloģiskās kartes matu ķīmiskās apstrādes procesiem: krāsošanai, balināšanai, ķīmisko ilgviļņu likšanai, matu ķīmiskai taisnošanai, mākslīgās matu krāsas noņemšanai.</p> <p>6.2. Izstrādāt un zīmēt ilgviļņu ruļļu tīšanas shēmas.</p> <p>6.3. Noteikt matu un ādas stāvokli pirms matu ķīmiskās apstrādes.</p> <p>6.4. Veikt matus reģenerējošus procesus pirms matu ķīmiskās apstrādes.</p> <p>6.5. Ieteikt klientam individuālo krāsu paleti.</p> <p>6.6. Pigmentēt matus pirms krāsošanas.</p> <p>6.7. Sagatavot matu ķīmiskās apstrādes līdzekļus un lietot tos atbilstoši matu struktūrai un instrukcijai.</p> <p>6.8. Tīt matus uz dažādas formas ilgviļņu ruļļiem, lietojot dažādas metodes un shēmas.</p> <p>6.9. Veikt matu ķīmisko apstrādi, lietojot dažādas metodes un tehnoloģijas.</p> <p>6.10. Kopt matus pēc matu ķīmiskās apstrādes.</p> <p>6.11. Ieteikt matu kosmētiku klientam lietošanai mājas apstākļos pēc matu ķīmiskās apstrādes.</p>
7. Grieztu matu izstrādājumu izgatavošana	<p>7.1. Tresēt matus.</p> <p>7.2. Izgatavot un lietot šinjonus, bizes un šķipsnas.</p> <p>7.3. Izgatavot dekoratīvus elementus no matiem un to aizvietotājiem.</p> <p>7.4. Izmantot grieztu matu izstrādājumus un aksesuārus frizūrās.</p> <p>7.5. Pieaudzēt, piepīt un piešūt matus.</p> <p>7.6. Kopt izstrādājumus no dabīgajiem un mākslīgajiem matiem.</p>
8. Darba aizsardzības prasību ievērošana	<p>8.1. Ievērot darba drošības normatīvo aktu prasības, veicot darba pienākumus.</p> <p>8.2. Ievērot ugunsdrošības noteikumus.</p> <p>8.3. Ievērot elektrodrošības noteikumus.</p> <p>8.4. Sniegt pirmo palīdzību.</p> <p>8.5. Orientēties darba likumdošanā.</p> <p>8.6. Ievērot personīgo higiēnu, kopt personīgo estētisko tēlu.</p> <p>8.7. Ievērot patērētāja tiesību aizsardzības likuma normas.</p> <p>8.8. Ievērot vides aizsardzības prasības.</p>

9. Kvalifikācijas pilnveidošana	9.1. Iepazīties ar jaunākajiem materiāliem un instrumentiem. 9.2. Iepazīties ar jaunākajām tehnoloģijām un darba metodēm. 9.3. Pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes. 9.4. Sekot normatīvo dokumentu izmaiņām. 9.5. Orientēties komercdarbības jautājumos. 9.6. Sadarboties ar kolēģiem.
---------------------------------	---

Frizūru modelētāja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Līga Dreimane – Latvijas Frizieru asociācijas prezidente;
Dzintra Elnione – frizētavas „Dzintra” īpašniece, friziere;
Anita Elga Oliņa – studijas „Pivot Point” friziere – pasniedzēja;
Žanete Krūmiņa – salona frizētavas „Rāte” vadītāja;
Natālija Vinogradova – Rīgas 34. arodvidusskolas frizieru darbu tehnoloģijas skolotāja.

Frizūru modelētāja profesijas standarta eksperti:

Maija Gauja - SIA "Kolonna Serviss" valdes priekšsēdētāja;
Diāna Karaša - Latvijas Amatniecības kameras izglītības un kvalifikācijas nodaļas vadītāja.